Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
na 55. posiedzeniu Senatu
w dniu 6 czerwca 2014 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Mateusza Szczurka

Szanowny Panie Ministrze!

Chciałbym poruszyć problem polskiego rynku paliw i smarów, a szczególnie wyłudzeń podatkowych w obrocie paliwami. Zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przyjrzenie się przyczynom, ocenę skali zjawiska oraz zaproponowanie ewentualnych rozwiązań problemu.

W marcu bieżącego roku odbyła się zorganizowana przez Polską Organizację Przemysłu i Handlu Naftowego konferencja „Polski przemysł i handel naftowy", podczas której poruszono m.in. problem funkcjonowania szarej strefy dotyczącej wyłudzeń podatkowych w obrocie paliwami. Zaprezentowane zostały zagadnienia dotyczące oszustw podatkowych zaobserwowanych na podstawie monitoringu POPiHN.

Wyniki badań wskazują, że strefa wyłudzeń na rynku oleju napędowego w 2012 r. wynosiła około 12,6% szacowanego całkowitego zużycia ON w Polsce – co oznacza, że niezgodnie z prawem wprowadzono do obrotu co najmniej 2 miliony m^3 ON. Szacowane uszczuplenie dochodów państwa w zakresie podatku VAT, akcyzy oraz opłaty paliwowej z tytułu wyłudzeń na rynku oleju napędowego w 2012 r. wyniosło co najmniej 4 miliardy PLN.

W 2013 r. nastąpił dalszy wzrost strefy wyłudzeń – w przypadku ON wynosił około 15%. W mniejszym stopniu zjawisko to dotyczy benzyny i LPG. Znamienne jest to, że mimo oficjalnego spadku konsumpcji i przy trudnych warunkach rynkowych nie spada liczba stacji paliwowych. Nie przynosi również oczekiwanych efektów zdecydowanie zwiększona aktywność służb ścigania.

Jeśli chodzi o mechanizm działania przestępców, według informacji podanej w prezentacji „Szara strefa – pierwsze starcie", obserwowane jest zjawisko wyłudzania VAT poprzez wykorzystanie tak zwanego znikającego podmiotu i wprowadzanie przygotowywanych przez ekspertów podatkowych nowych, wyrafinowanych metod unikania płatności. Uchylanie się od płatności akcyzy następuje w wyniku zastosowania takich metod jak zmiana przeznaczenia oleju opałowego i olejów smarowych, transport paliwa cysternami posiadającymi te same numery rejestracyjne, tworzenie tak zwanego pociągu ciężarówek, co uniemożliwia odczytanie numerów rejestracyjnych poszczególnych pojazdów, oraz instalacja nielegalnych zbiorników w pojazdach. Można dodać, że w 2013 r. tylko z Litwy do Polski wjeżdżało dziennie sto cystern z paliwem.

Szanowny Panie Ministrze, należy zastanowić się nad czynnikami sprzyjającymi strefie wyłudzeń.

Istotne znaczenie dla ograniczenia tego procederu ma koordynacja działań poszczególnych resortów, organów i służb, kompleksowa regulacja prawna dotycząca produkcji i dystrybucji paliw ciekłych, wyeliminowanie luk w prawie, wprowadzenie kompleksowego systemu monitorowania produkcji i dystrybucji paliw ciekłych.

Paliwa z polskich rafinerii wypierane są z rynku przez paliwo z szarej strefy i rafinerie zmuszone są do lokowania swojej produkcji poza granicami kraju, co w dużym stopniu uszczupli wpływy budżetowe państwa z tytułu należnych podatków od towarów sprzedawanych w kraju. Redukcja firm zajmujących się obrotem paliwami w Polsce spowoduje negatywne konsekwencje dla rynku pracy w sektorze producentów, hurtowników, transportu i dystrybucji paliw.

Konkludując, zwracam się do Pana Ministra z prośbą o podjęcie wszelkich działań w celu skutecznego ograniczania wyłudzeń podatkowych i funkcjonowania szarej strefy na rynku paliw.

Z wyrazami szacunku
Kazimierz Kleina